

1. Dwie okupacje – notatka

1.28.09.1939 r. – Drugi pakt Ribbentrop – Mołotow.

- a) korekta linii podziału stref wpływów na ziemiach polskich. Granica radziecko – niemiecka wzdłuż linii rzek Pisa – Narew – Bug – San. Niemcy uzyskali więcej niż w pierwszym układzie z sierpnia 1939 r. Uzgodniono, że Litwa znajdzie się w radzieckiej strefie wpływów.
- b) żaden z okupantów nie utworzy marionetkowego państwa polskiego.
- c) tajny protokół o wspólnym zwalczaniu polskiej konspiracji
- d) wymiana ludności – Białorusini i Ukraińcy zostaną przesiedleni na ziemie zajęte przez ZSRR, a na ziemiach okupowanych przez Niemców zostanie przesiedlona ludność deklarująca niemieckie pochodzenie.

2. Tereny zajęte przez Niemców zostały podzielone na:

- a) **ziemie bezpośrednio wcielone do Rzeszy** – rozwinięte gospodarczo województwa” poznańskie, pomorskie, część łódzkiego z Łodzią, część kieleckiego oraz Górny Śląsk. Podzielono je na 4 okręgi administracyjne.
- b) **ziemie okupowane przez Rzeszę – Generalne Gubernatorstwo (GG)** ze stolicą w Krakowie. Na czele GG stanął **Hans Frank**. GG zostało podzielone na dystrykty: krakowski, warszawski, lubelski, radomski. Po ataku na ZSRR w czerwcu 1941 r. dodano 5 dystrykt – Galicję Wschodnią.

3. Ziemie zajęte przez Rosjan nazwano **Zachodnią Białorusią** (północ) i **Zachodnią Ukrainą** (południe).

- a) W październiku 1939 r. przeprowadzono sfinansowane wybory do Zgromadzeń Ludowych, które wygrali komuniści. Nowo wybrane Zgromadzenia Ludowe zwróciły się do ZSRR z prośbą o włączenie tych ziem do ZSRR.
- b) 1 i 2 listopada 1939 r. Zachodnia Ukraina i Zachodnia Białoruś zostały włączone do ZSRR jako republiki radzieckie.
- c) **Wileńszczyznę ZSRR przekazał Litwie.**

3. Sytuacja ludności polskiej.

Na ziemiach zajętych przez Niemców	Na ziemiach okupowanych przez ZSRR
<p>Na ziemiach wcielonych do Rzeszy Celem Niemców była germanizacja tych terenów. Starano się to osiągnąć następującymi metodami:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ wysiedlano ludność polską z Wielkopolski, Pomorza i Łódzkiego do GG (około 900 tys. osób)▪ osiedlanie kolonistów niemieckich (osiedlono około 360 tys.)▪ niemieczanie ludności poprzez podpisywanie Niemieckiej Listy Narodowej (Dutsche Volksliste) szczególnie na Kaszubach, Mazurach i Śląsku.▪ likwidacja polskiego szkolnictwa i instytucji naukowych,▪ język niemiecki językiem urzędowym,▪ masowe egzekucje wybitnych przedstawicieli społeczeństwa polskiego (naukowców, urzędników, nauczycieli itp. – inteligencji) – ok.	<p>Celem okupacji radzieckiej była całkowita rusyfikacja zajętych terenów, wprowadzenie radzieckiego systemu politycznego i gospodarczego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ wprowadzono paszportyzację - nadanie całej ludności Zachodniej Białorusi i Ukrainy obywatelstwa radzieckiego (2.11.1939),▪ wprowadzenie obowiązku służby wojskowej w Armii Czerwonej,▪ aresztowanie żołnierzy, oficerów, przedstawicieli administracji, nauczycieli, lekarzy, właścicieli fabryk, majątków ziemskich,▪ obsadzenie stanowisk w administracji, gospodarce, szkolnictwie miejscowymi Żydami, Ukraińcami, Białorusinami lub komunistami z głębi ZSRR,▪ konfiskata i upaństwowienie majątków ziemskich (kolektywizacja wsi)

<p>80 tys. Polaków</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wywózki do obozów koncentracyjnych (Dachau, Buchenwald, Sachsenhausen, Mauthausen) ▪ pozbawiono Polaków praw obywatelskich, ▪ zakazano działalności sportowej i kulturalnej, ▪ zmieniono nazwy miast i ulic na niemieckie, ▪ wymiana pieniędzy niekorzystnie dla Polaków, ▪ część obywateli polskich (np. ślązacy, kaszubi) uznano za możliwych do zniemczenia i wpisano na volkslistę (często bez zgody). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nacjonalizacja (upaństwowienie) przemysłu, transportu, banków, ▪ kościoły, cerkwie i synagogi zamieniono na magazyny, ▪ deportacje (wywózka) ludności polskiej do Kazachstanu, do północnej części ZSRR, na Syberię. Deportacje objęły aresztowanych wraz z rodzinami. Dotyczyły one: urzędników państwowych, nauczycieli, policjantów, straż graniczną, wojskowych,. Pierwsza deportacja miała miejsce w nocy z 9/10.02.1940 r., ▪ 230 tys. jeńców polskich umieszczono w obozach, więzieniach, łagrach (obozy pracy); m.in. około 15,7 tys. oficerów, policjantów, żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza umieszczono w obozach w Starobielsku, Kozielsku i Ostaszkowie. W marcu 1940 r. podjęto decyzję o ich likwidacji. W kwietniu i maju 1940 r. ich rozstrzelano: jeńców z Kozielska w Katyniu, a jeńców z Ostaszkowa i Starobielska w Charkowie i Twerze. ▪ niekorzystnie wymieniono walutę (złotówki na ruble) ▪ grabiono dzieła sztuki
<p>W Generalnym Gubernatorstwie</p> <p>Celem okupacji było maksymalne wykorzystanie surowców naturalnych i Polaków jako taniej siły roboczej.</p> <p>Starano się to uzyskać następującymi metodami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ likwidacja polskich organizacji politycznych, ▪ pozostawienie polskiego szkolnictwa podstawowego i zawodowego i likwidacja szkolnictwa średniego i wyższego, ▪ pozostawienie niektórych instytucji: PCK, PKO, Granatowej Policji, Rady Głównej Opiekuńczej (organizacja charytatywna) ▪ likwidacja muzeów, teatrów, bibliotek, ▪ grabież dzieł sztuki, ▪ Akcja „Tannenberg” - wymordowanie kilkudziesięciu tysięcy osób, w tym działaczy politycznych, społecznych, powstańców wielkopolskich i śląskich, nauczycieli i duchownych, ludzi nauki, kultury ▪ Akcja Specjalna „Kraków” aresztowanie profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego i osadzenie ich w obozie koncentracyjnym; ▪ akcja AB- wymordowanie tysięcy polskiej inteligencji, polityków, sławnych sportowców itp. np. Janusza Kusocińskiego (złoty medalista na olimpiadzie w Monachium), Macieja Rataja (marszałek Sejmu) itp. wiosną 1940 r. Akcję powtórzono po zaatakowaniu ZSRR – w 1941 r. wymordowano część kadry uniwersytetu lwowskiego czy Tadeusza Boya – Żeleńskiego, ▪ pozostawienie prasy polskojęzycznej, całkowicie kontrolowanej przez okupanta – tzw. „gadzinówki”, ▪ wywózki na roboty do Niemiec, ▪ narzucanie kontyngentów rolnikom (całe wyprodukowane zboże i mięso miało trafić w ręce niemieckie) ▪ wprowadzenie segregacji rasowej – sklepy, kawiarnie itp. tylko dla Niemców ▪ wprowadzono żywność na kartki, ▪ wprowadzenie godziny policyjnej, ▪ przeprowadzanie łapanek przypadkowych 	

<p>ludzi i przetrzymywanie ich jako zakładników,</p> <ul style="list-style-type: none">▪ stosowanie odpowiedzialności zbiorowej – egzekucje zakładników za akcje polskiego podziemia,▪ konfiskata majątku publicznego i niekorzystna wymiana pieniądza,▪ tworzenie obozów koncentracyjnych w Oświęcimiu, Stutthofie, Treblince▪ ludność żydowską początkowo zamknięto w gettach, konfiskując jej majątek.	
--	--